

'SCHAMELE OVERSCHOTTEN'

Behalve uit Indië arriveerden op Ceylon ook uit de Britse wateren en uit de Middellandse Zee Nederlandse zeestrijdkrachten die van de Bevelhebber der Zeestrijdkrachten (tegelijk minister van marine), luitenant-admiraal J. Th. Furstner, opdracht hadden gekregen de Geallieerde vloot in Indische wateren te versterken maar daar te laat arriveerden en naar Colombo werden gedirigeerd: de lichte kruiser 'Jacob van Heemskerck', de torpedobootjager 'Isaac Sweers' en drie onderzeeboten: de 'O 21', 'O 23' en 'O 24'. Tenslotte kwam op Ceylon met het tot onderzeebootmoederschip omgebouwde vracht- en passagiersschip 'Colombia' uit Engeland een eerste detachement aan van de Irene-brigade: negentien officieren (onder wie vijf van de zes officieren van het Knil die in '41 naar Engeland gezonden waren om er het kader van de Irene-brigade te versterken¹), vijf-en-zestig onderofficieren en korporaals, zeventig soldaten.

Wat te doen met al deze krachten? Wij komen op hun activiteiten in latere hoofdstukken terug – hier willen wij ons er toe beperken, te vermelden dat de adelborsten naar Engeland werden gezonden om er hun opleiding te voltooien, dat de scheepvaartfunctionarissen in de havens van Ceylon en Brits-Indië de zorg op zich namen voor de Nederlandse koopvaardij, dat de krachten van de droogdokmaatschappij en van het Marine-etablissement voor een groot deel in Zuid-Afrika belandden waar zij bij scheepsreparaties werden ingeschakeld (en voor een klein deel in de Verenigde Staten waar zij tot in de zomer van '43 geen zinvol werk kregen), dat de 'Jacob van Heemskerck', de 'Sweers' en de 'Colombia' in verband met het verschijnen van de Japanse slagvloot in de Indische Oceaan met het grootste deel van de *Eastern Fleet* spoedig naar Mombasa in Afrika voeren en dat het detachement uit de Irene-brigade, waarvan de leden eerst als havenarbeiders waren ingezet (in Colombo en in de oorlogshaven op Ceylon, Trincomalee, waren de inheemse arbeiders er vandoor gegaan na de eerste Japanse luchtbombardementen), in drieën werd gesplitst: een deel werd naar Engeland teruggestuurd, een deel aan het Knil in Australië toegevoegd en uit de ca. tachtig resterende militairen werd een speciale eenheid gevormd, het Korps Insulinde, dat bedoeld was voor het uitvoeren van geheime operaties op Sumatra.

De vorming van dat Korps Insulinde vloeide voort uit de eerste

¹ De hoogste in rang, luitenant-kolonel J. K. Meijer, was in november '41 met een ander detachement uit de Irene-brigade ter sterkte van ca. tweehonderdvijftig militairen naar Suriname gezonden.